

Pitääkö kaikki vanha maali poistaa taloa maalatessa?

Ties kuinka moneen kertaan maalattu vanha talo haluttaisiin nyt maalata perinteisellä muovittomalla ja myrkyttömällä maalilla. Aikaisempien maali-kerrosten poistaminen tuntuu kuitenkin aivan liian suuritöiseltä operaatiolta. Voiko siis epämääräisen vanhan maalipinnan päälle maalata pellavaöljymaalilla, vai pitäisikö kaikki vanha saada skrapatuksi alta pois?

Yleisohje puuainespintojen uusintamaalaukseen on, että pinnan tulee olla puhdas, kuiva ja kiinteä. Ainoastaan vaurioituneet ja heikosti kiinni olevat vanhat maalipinnat pitää poistaa ennen käsittelyä.

Uusi maalisively ja sen alle jäävä vanha pinta muodostavat yhdessä kokonaisuuden, joka on aiempaa paksumpi ja kestävämpi; se myös suojaa alustaansa paremmin. Pohjalla mahdollisesti oleva lyijymaalikin saa tällöin jäädä edelleen hoitamaan sille tarkoitettua tehtävää, puun puolustamista lahoa vastaan. Vanhojen maali-kerrosten tarpeetonta poistamista kannattaa siis välttää.

Maalinpoiston riskit ja vaikeudet

Maalinpoistosta aiheutuu usein työturvallisuus- ja ympäristöongelmia. Kuumentamisen avulla tehtävä kaapiminen on perinteinen ja tehokas menetelmä silloin, kun käytettävissä on tähän työhön tarkoitettu kunnollinen infrapunalämmitin. Tällöinkin työhön liittyy tietysti palovaara.

Kemiallisia maalinpoistoaineita käytettäessä vältytään palovaaralta, mutta paksut maali-kerrokset eivät irtoa niiden avulla kerralla, ja vaarallista jätettä syntyy melkoisesti.

Kaikenlaiset suihkupuhdistukset, kuten vesi-, hiekka-, sooda- ja kuivajääpuhallus, ovat sopimattomia maalinpoistomenetelmiä puupinnoille, koska ne yleensä 'syövät' liikaa puun pehmeämpiä osia. Koneellinen jyrsintä, harjaus ja hionta ovat niin ikään puupinnoille liian kuluttavia menetelmiä, ja lisäksi pölynhallinta tuottaa niissä omat haasteensa.

Perinteinen skrapaus viilalla tai penkkihiomakoneella teroitetta-

villa kaavinraudoilla on edelleen suositeltavin menetelmä heikosti kiinni olevan maalin poistamiseen. Kovaan ja ehjään pintaan nekin ovat liian tehottomia. Sama koskee myös kovametallikärkisiä kaapimia.

Saako pellavaöljymaalilla maalata muiden maalien päälle?

Maalitehtailla on velvollisuus määrittellä valmistamiensa maalityyppien soveltuvuus myös huolto- ja uusintamaalaukseen. Ulkomaalauksista suunnittelevia neuvotaan usein valitsemaan maalityypiksi sama maali, jota kyseisessä kohteessa on käytetty aiemminkin. Tehtaiden nykyohjeissa lateksityyppisten maalien päälle suositellaan akrylaattimaalia ja öljypohjaisten päälle joko öljymaalia tai akrylaattimaalia.

Alle jäävän ehjän maalipinnan kemiallisella koostumuksella ei kuitenkaan liene käytännössä suurtaakaan merkitystä uuden maalin tarttuvuudelle tai kestävyydelle. Rypistyneen ja hieman säröilleen-

- Kysymyksiä maaleista ja maalaamisesta

kin pinnan päälle uusi öljymaali on 'parasta lääkettä'.

Perinteinen pellavaöljymaali siis tarttuu myös kaikilla muilla ulkomaaleilla maalattuihin pintoihin, pysyy niissä kiinni sekä suojaa niitä sateelta ja auringolta. Kannattaa kuitenkin pitää mielessä, että pellavaöljymaali ei muuta sen alle mahdollisesti jäävän akrylaatti- tai alkydimaalikalvon ominaisuuksia.

Rakennusten suojelu ei suosi maalinpoistoa

Rakennusperintömme vaalijoiden kannattaa myös ottaa huomioon, että kaikki vuosikymmenten saattossa tehdyt pintakäsittelykerrok-

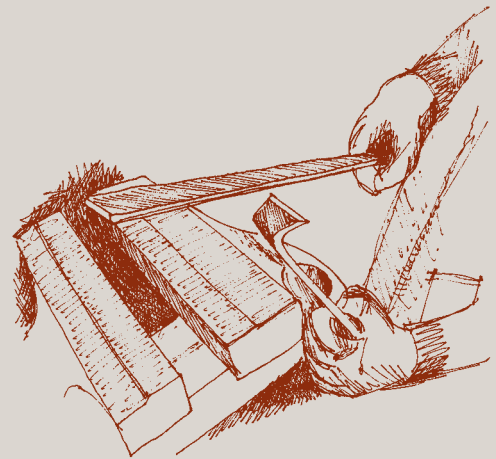
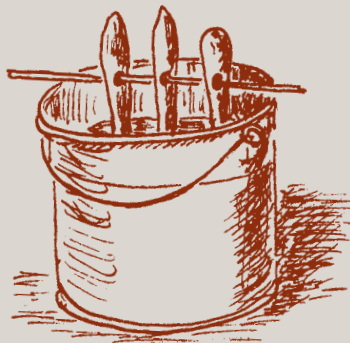
set kuuluvat rakennuksen historiaan. Ajattelemattomasti tehty maalinpoisto voidaan siis katsoa historiallisten kerrostumien hävittämiseksi.

Historiallinen jatkuvuus säilyy, kun sivellään vanhan pinnan päälle uusi ohut kerros pellavaöljymaalia. Näin menetellen voidaan todellakin suojella rakennusta ja jatkaa sen elinkaarta, kunhan samalla huolehditaan siitä, ettei sadevesi pääse maalatun pinnan sisäpuolelle. Kaikki kittaukset, listoitukset, vesipellit, rännit ja syöksytorvet on siis pidettävä asianmukaisessa kunnossa.

*Jaakko Lainio
maalimestari*

↑ Moni vanhan talonsa maalaaja haluaisi, että maalattava pinta olisi sileä ja uuden tapainen. Ei kannata kuitenkaan tehdä turhaa työtä. Kun poistaa kaavinraudalla kaiken irtoavan maalin, se riittää. Vanhat maaliosuudet huomaa vasta läheltä. Ne paljastavat, että lautaverhous on iäkäs – ja siksi arvokas. Kuva: Sara Tamsaari.

Kuvitus on poimittu *Tuuman* vanhoista jutuista. Kulunut sivellin on parempi kuin upouusi; perinteinen pyöreä pensseli on myös mainio työväline. Siveltimistä on syytä pitää hyvää huolta. Vesiastiassa niitä voi säilyttää jonkin aikaa, mutta aina ne kannattaa lopuksi puhdistaa. Siihen ei tarvita liuottimia; pellavaöljysuovalla työ sujuu luonnokkaasti. Pohjatöitä tehdessä kaavinrautaa on syytä välillä teroittaa. Piirrookset ja vinjettikuva: Seppo Pämä.